Nr. 100. **Poznań, 22. listopada 1926.** **VIII. Rocznik.**

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY.

OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na grudzień 1926 r. wynosi: w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 3.20 złote. Na pocztach 3.39 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 3.75 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 5.— złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 30 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 35 groszy. Zagranicą 45 groszy.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
Drukarnia: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: Konto P. K. O. 206377. Bank Handlowy w Warszawie Oddział w Poznaniu. Bank Przemysłowców Poznań. Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu.

Dr. WALENTY WINID.

Zagadnienie konsolidacji polskich drzewiarzy.

(Dokończenie.)

Bardzo ważną dalszą cechą przemysłu drzewnego, że zasadniczo nie jest on pionowy czyli nie o produkcji łańcuchowej, tj. gotowych dla konsumenta produktów nie otrzymuje się przez coraz to wyższą ale następnego rzędu przeróbkę, tylko każda gałąź musi zaczynać od surowca, conajmniej od półfabrykatu.

Powyżej podane punkty wskazują, że **drzewo** jest tym ciekawym objektem przemysłowo-handlowym, które **nie poddaje się prawom ekonomicznym centralizacji przemysłowej i handlowej ani w kierunku pionowym ani w poziomym.** Centralizacja możliwa jest tylko w pewnych określonych wypadkach. Zrozumieć też łatwo, że bardzo tu ważne są **zagadnienia komunikacyjne**, a to dotyczy taniości.

II. Wzajemne interesy drzewiarzy.

Przedewszystkiem w znaczeniu, o jakiem traktują niniejsze rozważania, drzewiarzami są osoby, mające do czynienia jako przedsiębiorcy z drewnem przemysłowo czy handlowo, od miejsca jego produkcji włącznie aż do oddania go ostatecznie na konsumcję. Zatem **drzewiarzami są właściciele lasów, przemysłowcy drzewni i kupcy drzewni.** Kupcami drzewnymi są nie tylko ci, którzy kupują drewno i mają je na składzie, by odstąpić je konsumentowi, ale również ci, którzy wywożą drewno zagranicę, oraz wszyscy pośrednicy handlowi w drzewie. Podział taki na trzy grupy jest istotny, wyjątkami są takie wypadki, by właściciel lasu był przemysłowcem, a przemysłowiec kupcem. (Tak też idea zwołania kupców i przemysłowców drzewnych do Warszawy obejmuje powyższe trzy zawody).

Grupy wskazane tworzą jeden obóz, któremu przeciwstawia się obóz konsumenta drzewnego, obóz znacznie większy. Zasadą wspólną grup jest, jak zawsze, zdobycie maksimum zysków. Każda zatem grupa szuka udogodnień w wykonywaniu swych interesów w drzewie, czyli szuka ułatwień zdobycia maksimum zysków. Otóż w tych staraniach grup wychodzą na jaw zasadnicze różnice, a nawet krańcowe sprzeczności. Jaskrawo występuje to w postulatach, dotyczących państwowej polityki celnej i taryfowej.

Weźmy więc pod uwagę **stosunek poszczególnych grup wobec zagadnienia eksportu i importu.** Przedtem jednak przypatrzmy się, czy w takich żądaniach wobec ceł i taryf są różnice wśród samych wymienionych grup. Musimy tutaj pominąć skrajności, czyli wyjątki, a tylko uwzględnimy rzeczy zasadnicze. Właściciele lasów wobec ceł nie wykazują żadnych różnic, ale co do taryf, — to sprawa zawisła od położenia lasu względem zagranicy czy centrów konsumcyjnych, i tutaj dla jednych taryfy mogą być zagadnieniem piekącem, dla drugich obojętnem, lub mniej ważnem. Sprzeczność jest wyjątkową.

Przemysłowców drzewnych w sprawie omawianej należy podzielić na tych, którzy produkcję rozpoczynają tylko od przeróbki surowca, zwykle nie doprowadzając dalej jak do wyrobu półfabrykatów (materjały tartaczne, masa papierowa, celuloza i t p.), oraz na takich, którzy produkcję mogą zaczynać (i zwykle zaczynają) od półfabrykatów, doprowadzając najczęściej aż do zupełnie gotowych wyrobów. Pierwsza grupa to są zakłady przemysłowe: tartaki, fabryki miazgi papierowej, wełny drzewnej, fabryki chemiczne celulozy i destylacyjne, następnie produkcja ciesielska leśna i domowa (np. progi kolejowe, słupy telegraficzne, produkcja rezonansowego drewna). Do drugiej grupy należy cały przemysł budowlany od produkcji zwykłych materjałów budowlanych, aż do meblarstwa włącznie, następnie przemysł kołodziejski i kumunikacyjny, bednarski oraz specjalny (wyrób sprzętów, galanterja drzewna). Pierwsza grupa wobec eksportu wystąpi z żądaniem ograniczeń tylko co do surowca, druga tymczasem również wobec eksportu półfabrykatów.

Grupę kupców drzewnych podzielić należy na trzy branże: eksporter, detalista czyli właściwy kupiec, i pośrednik. Wśród eksporterów niema różnic wobec państwowej polityki celnej eksportowej, ale zato są wybitne różnice wobec polityki taryfowej, o ile państwo, co zwykle zachodzi, nie traktuje równomiernie wszystkich punktów eksportu. A wiedzieć należy, że eksporterzy zasadniczo są przywiązani do poszczególnych punktów.

Dla utrzymującego skład handlowy, detalisty, jest właściwie obojętny eksport i import, byle tylko miał podaż i zbyt. Podobnie jest z pośrednikami handlowymi Na temat rozpatrywany więc różnic zasadniczych niema wśród detalistów i wśród pośredników.

Każdy jest za najwyższą podażą tego towaru, który jest dlań surowcem pracy, czyli który kupuje, a za naj-

mniejszą podażą tego, jaki produkuje, czyli sprzedaje. A więc:

zasadnicze ustosunkowanie się poszczególnych grup drzewiarzy do warunków eksportu a importu wypada następująco:

	eksport	*import*
właściciel lasu	**tak**	**nie**
przemysłowiec masowy	**sur. nie**	**sur. tak**
przemysłowiec specjalny	**sur. i półf. nie**	**sur. i półf. tak**
eksporter	**tak**	**(obojętny)**
detalista	**(obojętny)**	**tak**
konsument	**nie**	**tak**

Pośrednik w handlu drzewnym zajmuje stanowisko najwięcej zbliżone do stanowiska detalisty.

Zatem w polityce eksportowej czy importowej w całem społeczeństwie są trzy obozy:

	za	**obojętne**	**przeciw**
eksport	**właśc. lasu eksporter**	**detalista**	**konsument przemysłowiec wobec surowca wzgl. i półfabrykatu.**
import	**konsument detalista przemysłowiec wobec surowca wzgl. półfabrykatu.**	**eksporter**	**właściciel lasu**

Jeżeli tylko zważymy, czem jest surowiec wogóle w pracy i jakie zabiegi robi się, by go uzyskać najdogodniej i najtaniej, a równocześnie uwzględnimy interesy właścicieli lasów, nigdy nie pogodzimy tych ostatnich z przemysłowcami, a również przemysłowców pierwszej grupy z przemysłowcami drugiej grupy. Wszelka współpraca jest tu wykluczona. Obozy raczej wzajemnie będą się zwalczać. Grupa kupców drzewnych, eksporterów, detalistów i pośredników jest minimalna i stądto w walce obozów, poprzednio wymienionych, bez znaczenia pozostaną. Decydującemi będą tutaj szerokie koła konsumentów.

Że dotąd w Polsce nie wystąpiły na tle powyższem różnice, to zawdzięcza się naszemu zamięszaniu powojennemu, wielkiej podaży surowca przy równoczesnej małej konsumcji oraz niemożności technicznej lub finansowej uruchomienia wszystkich zakładów przemysłowych, a również wskutek dość oględnej polityki państwowej w cłach i taryfach, ponadto wskutek poświęcania interesów własnych na rzecz dobra państwa i wskutek niezrozumieniu własnej sytuacji, co też było powodem, że dotąd nie powstały odpowiednie organizacje. Różnice pomiędzy grupami wystąpią jednak, a to tem prędzej, im szybciej nastąpi ich konsolidacja.

Zwrócić należy uwagę również na **różnice społeczne.** Rozumiem tutaj stanowisko 1) społeczne, 2) kulturalne 3) narodowościowe i 4) narodowe. Jeżeli uprzytomnimi sobie, jakie są następstwa, czy właścicielem lasu jest chłop czy stara rodzina magnacka, państwo czy rabuś ekloatacyjny, następnie odpowiednio zastosujemy podział do przemysłowców drzewnych, nie potrzeba wykazywać, jakie są różnice i jakie następstwa wynikają ze stanowiska społecznego, kulturalnego i narodowego. Niesłychanie ważnym jest podział właścicieli lasów według kastowości. Ważna też dla zagadnienia organizacyjnego jest sprawa narodowości.

Przy różnicach społecznych można pominąć kupców i eksporterów oraz pośredników; w tym wypadku, jak również wobec przemysłowców, zastosować raczej należy regjonalny podział Polski, zatem według okręgów. Na tej podstawie dzieląc, otrzymamy w każdym okręgu przybliżone warunki dla poszczególnych grup omawianych.

Różnice społeczne w zagadnieniu konsolidacji drzewiarzy najważniejszą rolę odegrają nietylko w organizacji grup ze sobą, ile już w organizacji każdej grupy w sobie. Różnice społeczne, ze względów towarzyskich, psychologicznych, kulturalnych, no i materjalnych, wywołują wzajemną nieufność i nienależyte traktowanie się, a są nawet w stanie wywołać walkę bezwzględną (np. pomiędzy wielkimi właścicielami lasów a małymi).

Zastanówmy się wkońcu nad **warunkami** pracy, czyli warunkami eksploatacji w Polsce. Abstrahuję tutaj od różnego ustawodawstwa w Polsce, zwłaszcza, że to chyba ustąpi z czasem, pomijam też różną podaży rąk do pracy oraz różny sposób traktowania pracy, a biorę pod uwagę tylko — 1) warunki komunikacyjne, — 2) różnice gatunkowe drzewa i — 3) jakościowe; — 4) różnice majątkowe; — 5) kulturę techniczną. Na podstawie powyższych punktów rozpatrzmy najpierw właścicieli lasów pomiędzy sobą. Pod względem komunikacyjnym trzeba rozróżnić lasy położone blisko, a daleko od centrów konsumcyjnych czy handlowych, następnie wyróżnić należy Karpaty (Południową Małopolskę) oraz Kresy Wschodnie

Zastosowanie cienkich pił trakowych.

(Ciąg dalszy).

Autor cytowanego artykułu stwierdza dalej, że cienkie piły mogą być mniej rozwiedzione niż grube, nie podając żadnego uzasadnienia w tym względzie. Praktyka jednak wykazuje przeciwnie. Wszystkie bowiem cieńsze piły, tj. poniżej 2,1 mm. grubości, a zwłaszcza piły powyżej 140 mm. szerokości są wichrowate i wymagają dlatego daleko większego rozwiedzenia, niż piły grubsze, o ile nie chcemy, aby piły się zacinały w drzewie. Co do wichrowatości cieńkich pił zyskał piszący te słowa niezbite przekonanie przy odbiorze około 25 tysięcy różnych grubości pił tartacznych i po dokładnych badaniach większej liczby tychże. W danym wypadku piły pochodziły z pierwszorzędnej fabryki i były sporządzone z doskonałej lanej stali tyglowej. Pokazało się jednak, że prawie wszystkie piły poniżej 2,1 mm. grubości były bez winy fabrykanta wichrowate i posiadały na swym brzeszczocie mniejsze lub większe zgrubienia. Przy badaniu stali wyjaśnił dyrektor wspomnianej fabryki, która dostarczyła blach stalowych do fabrykacji pił, że jest prawie niemożliwem sporządzić bez jakichkolwiek błędów blachy poniżej 2,5 mm. grubości. Do tej ujemnej strony przy walcowaniu rozżarzonych blach w walcowniach stali dochodzą jeszcze niedokładności przy dalszej fabrykacji, a mianowicie przy wygładzaniu arkuszy pomiędzy dwoma piaskowcami. Cienkie arkusze gną się przytem bardzo łatwo, wskutek czego powstają nierówne grubości arkusza i jego wichrowacenie. Sprawa przedstawia się tu mniejwięcej tak samo, jak gdybyśmy chcieli cienką 8 mm. deskę przepuścić przez strugarkę, celem dokładnego i równego heblowania. Wynika więc z tego, że cienkie piły musimy szerzej rozwodzić niż grube, i wskutek tego tracimy spodziewany zysk przez zmniejszenie straty na materjale wskutek przetarcia.

Nieekonomiczność zastosowania cienkich pił w tartacznictwie potwierdzają jeszcze następujące doświadczenia przeprowadzone przez autora niniejszego artykułu:

1. Ponieważ cienkie piły łatwiej się wyginają niż grube, muszą być one szersze niż te ostatnie
2. Szerokie jednak piły muszą być wskutek błędów przy zakładaniu w ramę szerzej rozwiedzione celem uniknięcia zacinania się brzeszczotów w drzewie.
3. Piły cienkie muszą być jeszcze dlatego szerzej rozwiedzione niż grube, że są od tych ostatnich bardziej obarczone błędami, jak wichrowatość w zgrubieniach itd.
4. Jak praktyka wykazuje, **szerokość rozwiedzenia musi wzrastać w jednakowym stosunku z szerokością piły.** Jeżeli naprzykład przy 150 mm. szerokiej pile szerokość rozwiedzenia wynosić musi 0,6 mm. na każdą stronę, to przy szerokości piły 75 mm. wystarczy tylko 0,3 mm.

a resztę ziem polskich. Po jednej stronie mamy dogodne warunki komunikacyjne, a conajmniej możliwe, po drugiej zaś stronie upośledzenie.

W punkcie 2) odróżnić należy Polskę Północną (Pomorze), Środkową, Południowo-Wschodnią, Małopolskę i góry Karpaty. W każdym z tych odróżnionych okręgów albo występuje tylko jeden gatunek albo jeśli kilka, to jednak brak jest gatunków gdzieindziej w Polsce masowo spotykanych.

Co do jakości drzewa, poważną rolę odgrywają nawet lokalne różnice. Zasadniczo najgorzej jest tu sytuowany cały pas Polski środkowej, od wschodu na zachód.

Pod względem różnic majątkowych nie będę mówił o sile majątkowej zasadniczo, tylko zwrócę uwagę na ilość posiadanego lasu. Spotykamy w Polsce pod tym względem i lokalne różnice, gdzie las wielkiego właściciela jest obok małego, ale ogólnie przyjąć należy, że im lasy występują na większych obszarach, tem większi są ich właściciele (puszcze i Karpaty).

Z wszystkich punktów powyższych patrząc się na różnice, występujące pomiędzy właścicielami lasów, ostatecznie sprzeczności nie widzimy; jednak postulaty te same są w różnym stopniu aktualne, a nawet oddzielne. Nie dozwala to zatem na harmonję i utrudnia współpracę.

Podobnie rozpatrując przemysłowców drzewnych, stwierdzić musimy, że ze względu na położenie komunikacyjne zakładu przemysłowego występują bardzo wielkie różnice. A jest rzeczą dla zakładu najważniejszą, bo idzie o łatwość dostawy surowca i odstawy produktów do centrów wewnętrznych i zagranicy. W tym wypadku mogą łatwo okazać się sprzeczności pomiędzy poszczególnemi przedsiębiorstwami. Np. Bydgoszcz z przyczyn, należących do przeszłości, ma świetnie rozbudowany przemysł drzewny; obecnie, wskutek zmienionych warunków, by utrzymać się, musiałaby mieć specjalnie uwzględnione przez państwo warunki komunikacyjne. W tym zaś razie mogłoby się to okazać łatwo sprzeczne z interesem innych zakładów przemysłowych, położonych w pobliżu centrów surowca, o ileby z tego centrum, dzięki ulgom taryfowym, dozwolono wywozić surowiec masowo.

Ze względu na różnice gatunkowe drzew i jakościowe niema sprzeczności w przemyśle drzewnym, jednak interesy są oddzielne. Ze względów majątkowych i kultury technicznej trudno oczekiwać harmonijnej współpracy. Powyższe odnosi się i do przemysłu drzewnego specjalnego, tylko że tutaj oddzielność interesów uwydatnia się znacznie silniej.

Pod tym samym względem rozpatrywać eksporterów, kupców i pośredników drzewnych niema potrzeby, gdyż jest to zrozumiałe, a „pozatem" warstwa ta jest najmniej liczną.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

Z RYNKU KRAJOWEGO.

Wśród spraw, mających poważniejsze znaczenie dla naszego handlu wewnętrznego jak też eksportowego, wyłoniła się ostatnio kwestja podkładów kolejowych, nastręczająca bardzo dużo kłopotów. Zbyt do Niemiec zmalał w ostatnich dwóch miesiącach prawie do minimum z powodu znanego postanowienia niemieckiego towarzystwa kolejowego, które to postanowienie idzie w kierunku ograniczenia importu z zagranicy, co w pierwszym rzędzie odnosi się do Polski, będącej ostatnio największym dostawcą podkładów kolejowych.

Z drugiej strony widzimy, że też i P. K. P. ogłosiła wysokość swego zapotrzebowania na rok 1927, redukując dotychczasową cyfrę 5 milj. sztuk na 2,5 milj., z czego na dyrekcję wileńską przypada około miljona, na radomską, poznańską i gdańską po 600.000. Położenie w handlu podkładami stało się o tyle przykre, o ile ostatecznie P. K. P. przeszła do systemu udzielania zleceń dyrekcjom lasów państwowych. W ten sposób wytworzyły się stosunki całkiem nieprzejrzyste i niedające się utrzymać na dłuższą metę. W chwili obecnej niema też mowy, by firmy prywatne uzyskały dostawy na podkłady bez względu zarówno na ich warunki, jak też na wartość danego przedsiębiorstwa, ponieważ dyrekcje lasów państwowych są w stanie ofiarować każdorazowo całą ilość wymaganych podkładów. W tej łączności chcielibyśmy zwrócić uwagę na licytację w wileńskiej dyrekcji P. K. P., obejmującą 750.000 sztuk podkładów. Najniższą cenę zrobiła oczywiście wileńska dyrekcja lasów państwowych w wysokości 4,60 zł. za sztukę. Dyrekcja białowieska żądała cenę 4,94 zł., ofiarując około 500.000 sztuk. Fir-

---

5. Grube piły pozostają dłużej ostre niż cienkie i wskutek tego muszą być rzadziej ostrzone.
6. Grube piły dozwalają bezsprzecznie na szybszy podsuw niż cienkie i wskutek tego zwiększają znacznie wydajność traku.

Zysk na materjale tartym przy użyciu cienkich pił **redukuje się prawie do zera**, jak to wykazują następujące próby. W wypadkach tych przyjęto, że cienkie piły, przy traku poziomym, były rozwiedzione tylko o 1/10, przy traku stojącym zaś o 2/10 mm. więcej, niż grube, począwszy od 2,1 mm. grubości w górę. Podobnie przyjęto przekrój bloków tartacznych jako zupełnie okrągły.

1. **Trak poziomy:** do przetarcia użyto kloc dębowy o średnicy 63 cm., długości 2 mtr., a miąższości 0,02 m^3. (włącznie z korą). Podsuw wynosi 1,2 m. na minutę.

a) Grubość pił 2,2 mm., szerokość rozwarcia 1 mm., razem zatem szerokość straty na rzezie — **3,2 mm.** — **Wynik przetarcia** przy 23 rzezach:

29 dykt	8 mm. grubości	= 232 mm. grubości
1 tarcica	45 mm. „	= 45 mm. „
1 tarcica	50 mm. „	= 50 mm. „
	razem	327 mm. grubości

32 rzezy, każdy 3,2 mm. szerokości, dają razem grubość 102,4 mm. Otrzymujemy zatem dla drewna użytkowego (łącznie z rzezami) **grubość 429,4 mm.** Łączna powierzchnia wytartych dykt i tarcic wynosiła 26,56 m^2. Wydajność poziomego traku wynosiła w 7 $^1/_2$ godzinach 90 m^2, czyli 12 m^2 na godzinę. Koszta przetarcia wynosiły na godzinę 15 M. W naszym wypadku zatem koszta przetarcia 26,56 m^2 wynosiły

$$\frac{26{,}56 \;.\; 15}{12} = 33{,}20 \text{ M.}$$

b) Grubość pił 1,8 mm., szerokość rozwarcia 1,1 mm., razem zatem szerokość rzezu **2,9 mm.** **Wynik przetercia** przy ilości rzezów jak wyżej:

łączna grubość drewna użytkowego jak p. d. a)		327 mm.
„ szerokość rzezów 32 × 2,9		92,8 mm.
razem grubość drewna użytkowego łącznie z rzezami		419,8 mm.

Otrzymujemy zatem w tym wypadku **zysk na drewnie użytkowym** przy 1,8 mm. grubych piłach

429,4 — 419,9 = **9,6 mm grubości deski,**

co przy szerokości deski 46 cm. i jej długości 2 mtr. wyniesie 0,0088 m^3 zysku na materjale, co przy cenie 450 M. za 1 m^3 wyniesie 3,96 M. zysku. W wypadku jednak zastosowania 1,8 mm. grubych pił musimy zmniejszyć podsuw z 1,2 m. na 0,9 m/min., jeżeli uwzględnimy obecną stratę na szybkości przecierania, to otrzymamy, że koszta przetarcia wymienionego drewna użytkowego wynoszą:

$$\frac{32{,}2 \;.\; 1{,}2}{0{,}9} = 44{,}26 \text{ M., czyli}$$

44,26 — 33,20 = 11,06 M. **więcej,** niż przy 2,2 mm. grubych piłach.

(Dokończenie nastąpi).

my prywatne, których ceny nieznacznie różniły się od żądań dyrekcji lasów państwowych, nie zostały uwzględnione.

Ministerstwo komunikacji uznało cenę wytyczną dla podkładów w wysokości 4,30 zł. za sztukę dla typu I, a dla typu II 4,05 zł. Wobec podrożenia jednak drzewa okrągłego cena w tej wysokości jest całkiem nierealna, czego dowodem są żądania 5,15 zł. za sztukę na przetargach w Poznaniu i w Krakowie.

Wobec takiej sytuacji nasz przemysł i handel znalazł się pod względem produkcji i zbytu w położeniu wysoce niekorzystnem. Zważyć bowiem należy, że nawet z materjałów najcenniejszych, przeznaczonych na eksport, wyrabia się pewną część podkładów i stosownie do tego ofiaruje się ceny za surowiec. Rzecz oczywista, że odpadnięcie tak poważnego konsumenta, jakim jest P. K. P., w wysokim stopniu niekorzystnie wpływa na kalkulację. W dodatku zważyć należy, że w cenie żądanej przez poszczególne firmy mieści się około 10% różnych podatków, tak że cena żądana przez stronę prywatną w rzeczy samej jest znacznie niższa. Oprócz tego dyrekcje lasów państwowych nie potrzebują składać przy dostawach dla P. K. P. żadnych kaucyj, a termin dostawy jest wprost nieograniczony. Wskutek tego nie płacą też żadnych kar za zwłokę.

Ostatnio opublikowany plan cięć w lasach państwowych dla kampanji 1926/27 przyniósł do pewnego stopnia wyjaśnienie sytuacji i potwierdzenie tego, czego się już dość długo spodziewano, a mianowicie zmniejszenia podaży. Z punktu widzenia racjonalnej gospodarki leśnej utrzymanie cięć w opowiednich ramach jest może pożądanie. Z drugiej strony zachodzi jednak pytanie, czy wobec wysokiej konjunktury na rynkach zagranicznych nie należałoby wyzyskać konjunkturę eksportową do ostateczności. W tym kierunku poszły też i inne państwa, produkujące drzewo eksport, jak Szwecja, gdzie się nawet poważnie nad tem zastanawiano, czy nadmierne wyręby nie będą ostatecznie szkodliwe. Te wątpliwości rozstrzygnęli nie fachowcy leśni, lecz ekonomiści, wychodząc z tego założenia, że konjunkturę należy wyzyskać, dopóki się nastręcza.

Ceny wykazują naogół usposobienie bardzo mocne. Z powodu wojny celnej z Niemcami ofiaruje się z Polski przedewszystkiem blochy sosnowe, mniej dłużyc do Niemiec po cenach coraz wyższych. Za średnio gruby towar żąda się 40—42 sh, za grubsze wymiary 45—48 sh loco granica niemiecka. Z tego już wynika, że żądania poszły bardzo znacznie w górę.

Na stacjach kresowych leżą zapasy dosyć duże, których nie można przywieść z powodu braku wagonów. Pożądanem byłoby, ażeby Ministerstwo Komunikacji baczniejszą zwróciło uwagę na tę dziedzinę, przeznaczając niektóre dni tygodnia na zaopatrzenie tylko rynku wewnętrznego. Ceny obecne są następujące loco wagon stacja załad.: Dłużyce sosnowe od 18—20 cm. średnicy 30 złotych. Deski sosnowe obrzynane 60—70 zł.. Stolarka sosnowa 110—115 zł.. Kloce sosnowe 32 do 34 sh. za metr³ loco wagon stacja załadowania. Kopalniaki sosnowe 19—21 zł. za metr³.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego.

Nadleśn. Państwowe Kąty D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 10. listopada 1926 r.

Dąb	V kl.	za m³	40.90	zł.
„	wałki użytk.	za mp.	9.50	„
„	drągi I kl.	za szt.	3.50	„
„	„ II „	„	2.30	„
„	wałki opał.	za mp.	7.57	„
Grab	„ „	„	10.00	„
Brzoza	V kl.	za m3	20.40	„
„	wałki opał.	za mp.	11.00	„
Osika	V kl.	za m3	13.70	„
„	szczapy opał.	za mp.	10.00	„
„	wałki „	„	5.37	„
Jesion	IV kl.	za m3	39.00	„
Sosna	I „	„	27.95	„
„	II „	„	24.95	„
„	III „	„	18.90	„
„	IV „	„	14.80	„
„	szczapy opał.	za mp.	11.80	„
„	wałki „	„	7.28	„
„	drągi I kl.	za szt.	2.13	„
„	„ II „	„	1.20	„

Nadleśn. Państwowe Międzychód D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 16. listopada 1926 r.

Sosna	szczapy opał.	za mp.	5.47	zł.
„	wałki łupane	„	3.68	„
„	„ okrągłe	„	3.50	„

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Z Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy.

Ogólne Zgromadzenie członków Giełdy Drzewnej odbyło się w dniu 11 listopada br. w sali posiedzeń Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy w obecności rządowego komisarza Giełdy, p. B. Kasprowicza, Zgromadzeniu przewodniczył wiceprezes Rady Giełdowej, p. Dyr. Janusz Podczaski, który po komunikatach o charakterze formalnym zwrócił uwagę członków na

Notowania dewiz z dnia 20. listopada 1926 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa	10	—	100 zł	—	57,11	46,63	43,50	—	—	—	57,50	78,45
Poznań	10	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk	6⅓	113	100 Gd. gld.	—	—	81,75	—	—	—	—	—	—
Berlin	6	123.45	100 R. M.	—	122,628	—	20,43	23,73½	673,—	801,25	123,05	167,95
Belgja	5½	100	100 fr. belg.	—	—	58,65	34,86	13,90	3,72	469,—½	72,15	98,48
Bukareszt	6	100	100 l.	—	—	—	895	1,77	14,81	—	2,80	3,81¾
Budapeszt	7	105.01	100000 k. w.	—	—	5,917	27,70	0,014¼	1074	—	72,60	99,07
Holandja	3½	208.31	100 gld. hol.	360,60	—	168,61	12,13	39,97	713	1351,12½	207,35	282,70
Kopenhaga	5	138.88	100 k. d.	—	—	112,57	18,20⅝	26,64	—	—	138,15	188,50
Londyn	5	25.22	1 funt ster.	43,69	24,98½	20,454	—	4,84 1/16	133,—	163,50	25,14¼	34,31¼
Nowy Jork	3½	5.18	1 dolar	9,00	5,15,65	4,217	4,84 3/16	—	26,82	33,70	5,18¾	707,65
Paryż	7½	100	100 fr. franc.	33,90	—	15,84	136,87	3,62½	—	118,47½	19,35	26,67
Praga	6	105.01	100 k. czesk.	26,72	—	12,497	163,62	2,96¼	83,30	—	15,36½	20,96
Rzym	7	100	100 l.	37,95	—	17,67	115,50	15,15	144,00	—	21,70	29,61
Szwajcarja	3½	100	100 fr. szwajc	173,95	—	81,30	25,14¼	19,28½	517,00	651,25	—	136,50
Stokholm	4	138.88	100 k. szw.	—	—	112,51	18,16⅜	26,69	719,00	—	138,40	188,70
Wiedeń	7	105.01	100 szyling	127,18	—	59,48	34,40	0,014¼	—	476,37½	73,12¾	—

„Kurjer Poznański".

to, że zgodnie z obowiązującymi przepisami od połowy bieżącego roku mają dostęp do Giełdy także firmy zagraniczne, co zwłaszcza po zawarciu traktatu handlowego z Rzeszą Niemiecką będzie miało dla dalszego rozwoju Giełdy bardzo duże znaczenie. Bowiem z chwilą zawarcia traktatu Bydgoszcz z pewnością odzyska dawne swe świetne stanowisko w handlu drzewnym.

Zgodnie z porządkiem obrad, rozpatrzono sprawozdanie z czynności Giełdy oraz sprawozdanie kasowe i rachunkowe za czas od dnia 25 października 1924 r. do dnia 31 października 1926 r. Zgromadzenie przyjęło oba sprawozdania do wiadomości i uchwaliło udzielić skarbnikowi i Radzie Giełdowej absolutorjum.

Po załatwieniu z kolei sprawy preliminarza budżetu na następny okres budżetowy, przystąpiono do zwyczajnych i uzupełniających wyborów do Rady Giełdowej. W drodze wyborów zwyczajnych powołano na radców giełdowych p. Dyr. Janusza Podczaskiego, p. Dyr. Andrzeja Robakowskiego, p. Dyr. Tomasza Baranowskiego, p. Dyr. Leona Jackowskiego i p. M. L. Wilhousa. W drodze wyborów uzupełniających powołano na radców p. Dyr. Messera z Koronowa, p. Dyr. Woźniaka z Inowrocławia i p. Leitgebera z Poznania. Nowo obrani radcowie giełdowi podlegają zatwierdzeniu ze strony Pana Ministra Przemysłu i Handlu. Po przeprowadzeniu tych formalności Rada Giełdowa będzie liczyła 15 członków, a w skład jej poza wymienionymi już radcami giełdowymi będą wchodzili pp. Edmund Baier z Koronowa, Tomasz Czerwiński z Warszawy, Aleksander Dąbrowski, z Warszawy, Benedykt Krygier z Warszawy, Wacław Mroziński z Lidzbarku, Marjan Namysł z Poznania i Antoni i Wardziński z Nakła.

Wybór nowego Prezydjum Rady Giełdowej nastąpi po zatwierdzeniu nowo wybranych radców giełdowych.

W dalszym toku obrad uzupełniono skład Komisji Rozjemczej przez powołanie do niej pp. Namysła, Wardzińskiego, Tomczyckiego, Podczaskiego, Dzionarę, Dąbrowskiego, Jackowskiego, Wilhousa, Hochlińskiego, Wiśniewskiego, Baiera i Litkowskiego.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano pp. Wiśniewskiego, Tomczyckiego, Dzionarę, St. Urbańskiego i Wigurę.

W braku zgłoszonych wolnych wniosków zgromadzenie zamknięto.

Sprawą utworzenia dalszych giełd drzewnych w Polsce zajmowała się Rada Giełdowa Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy w dniu 10 bm. Rada zajęła życzliwe stanowisko wobec projektów założenia giełd drzewnych w Warszawie i Lwowie, albowiem sądzi, że w ten sposób możliwem będzie przeprowadzenie organizacji wewnętrznego rynku drzewnego, zaś współpraca poszczególnych giełd wogóle wpłynie na zwiększenie obrotów giełdowych.

Odpowiedzi redakcji.

Pan J. Lewandowicz, tartak Garbatka. Możemy Panu polecić następującą literaturę:

Inż. Szwarc: Mechaniczna przeróbka i konserwacja drewna. Sortowanie drewna. Transport drewna. Techniczne własności drewna. Chemiczna przeróbka drewna. Pączewski: Lasy przemysł i handel w Polsce. M. Żerbecki i W. Kisiel: Przemysł Tartaczny. Holebiński: Budownictwo wiejskie. Czarnowski: Nasz handel drzewny. Sokołowski: Powojenna eksploatacja lasów. Herzberg: Zarys technologji drewna. Ziętarski: Technologja drewna. Weber: Tartaki (w jęz. rosyjskim).

Jeśli chodzi Sz. Panu o wymagania rynków krajowych i zagranicznych (sortymentacja), to radzimy przejrzeć sobie artykuły w „Rynku Drzewnym", dotyczące tej sprawy.

Specjalnie wiele pisaliśmy o tem w ostatnich miesiącach. O ile wiemy, literatury na ten temat Polska nie posiada. Wogóle trzeba przyznać, że nasza literatura fachowa jest dosyć uboga.

Książki, wymienione wyżej, dostanie Pan w księgarni Gebethnera i Wolffa, Poznań ul. Fr. Ratajczaka.

KALENDARZ TERMINOWY

S = submisja
L = licytacja
W = z wolnej ręki

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

Termin dnia	Termin godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczegóły W R. D. Nr.	Bliższe szczegóły ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
23. XI. 26.	11^{00}	D. L. P. Siedlce (kancelarja)	d. - siedl.								93	985	S	na sprzedaż ca 11200 ha drzew. na pniu.
	11^{00}	Państw. Nadl. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	10227	6336,75				97	1007	S	
	12^{00}	D. L. P. Siedlce (kancelarja)	d. - siedl.								92	978	S	na sprzedaż materjałów tartych i ciosanych, drewna użytk., kopaln., papierówki i drewna opałowego.
24. XI. 26.	10^{00}	Państw. N. Potrzebowice (kancelarja)	d. - pozn.					18000,-			96	1010	S	(drewno kop. na pniu.)
	12^{00}	D. L. P. Łuck (kancelarja)	d. - łucka								99	979	S	na sprzedaż lasu.
	12^{30}	Państw. Nadl. Dąbrowa (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	II-IV	11895	4090,82				97	1016	S	
25. XI. 26.	11^{45}	Państw. Nadl. Leśno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV		1894,—				94	995	S	
	12^{00}	Państw. Nadl. Sarbia (kancelarja)	d. - pozn.					25023,-			99	1027	S	(drewno kop. na pniu).
30. XI. 26.	11^{00}	Państw. Nadl. Gołąbek (kancelarja)	d.- bydgoska		I-IV	5896	4881,—	140,—			99	1032	S	
	11^{60}	Państw. Nadl. Łękowa (kancelarja)	d. - toruńska		I-IV		7085,49				100	1040	S	
	11^{00}	Państw. Nadl. Zbiczno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV		3775,93				100	1039	S	
1. XII. 26.	11^{50}	Państw. Nadl. Błędno (kancelarja)	d. - toruńska		I-III			3220,—			99	1035	S	(kopaln. w całych dług).
3. XII. 26.	11^{30}	Państw. Nadl. Wirty (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	677	314,36				99	1036	S	
14. XII. 26.	11^{30}	Państw. Nadl. Wirty (kancelarja)	d. - toruńska					5000,—			99	1037	S	(na mające się wyrobić drewno kopaln.)

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

Do sprzedania 1044

ca. 2000 m³ drewna świerkowego

z drzewostanu 70-letniego z cięcia r 1926/27. Drewno powyższe gładkie nadaje się na **papierówkę** i może być wyrobione na dymensje według życzenia kupującego.

Pisemne oferty z podaniem cen za 1 m³ względnie 1 mp. loco las uprasza się pod adr. Nadleśnictwo „Miłosław" Bagatelka p. i stacja Miłosław.

Warunki zapłaty 25% przy zawarciu umowy, 75% w miarę przekazania numerownika. Na życzenie obejmie zarząd leśny dostawę do koleji według umowy.

Zarząd leśny Miłosław.

Drewno kopalniane Drągi telegraficzne !

kupujemy stale.

Łaskawe oferty w niemieckim języku do Adm. Rynku Drzewnego pod **Nr. 759.**

Szelak i klej

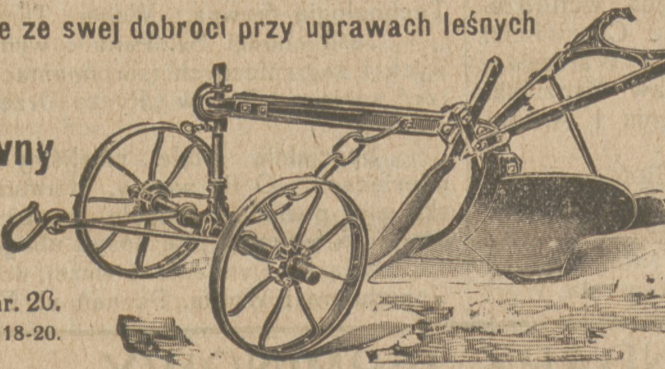
dostarcza po dogodnych cenach

Carl E. Kühn

Gdańsk. 1034

PŁUGI «ECKERTA»

znane ze swej dobroci przy uprawach leśnych

poleca

Rynek Drzewny

Składn. Narzędzi Leśnych

POZNAŃ

Wielkie Garbary nr. 20.

Tel. 18-20. — Tel. 18-20.

Kopalniaki w stemplach

kupuje stale (2)

A. HEINE, Frankfurt (Oder) Stiftsplatz 10.

Żądajcie cennik i ilustrowany katalog na

KLUPY

(tastry)

Administr. Rynku Drzewnego

Składnica narzędzi leśnych.

Poznań,

Wielkie Garbary 20, telef. 18-20

Państwowe Nadleśnictwo Zbiczno

poczta Zbiczno, powiat Brodnica (Pomorze) 1039

sprzeda w drodze submisji sosnowe drewno użytkowe z cięć bieżącego roku gospodarczego w następujących losach.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	KLASA I (m³)	KLASA II (m³)	KLASA III (m³)	KLASA IV (m³)	Razem m³	Uwagi
1	Rytebłota	4d †	51,48 —	213,36 1,37	77,60 —	12,59 —	355,03 1,37	Odległość od spławu 1,2 km.
2	Rytebłota	26 †	106,19 5,06	201,83 7,11	85,10 2,58	8,83 —	401,95 14,75	Odległość od spławu 1,2 km.
3	Zarośle	94 †	84,36 18,00	248,56 38,44	127,81 24,04	10,47 2,49	471,20 82,97	Odległość od spławu 2,5 km.
4	Zarośle	99 †	180,74 74,04	171,81 48,20	30,94 9,70	6,50 1,42	389,99 133,36	Odległość od spławu 2,5 km.
5	Rosochy	180	364,13	266,52	47,26	1,40	679,31	Odległość od stacji Konojady 6,5 km.
6	Górale	165 †	341,98 18,23	319,92 11,93	45,93 2,81	5,20 —	713,03 32,97	Odległość od stacji Konojady 6,5 km.

Drobne różnice w podanej masie zastrzeżone.

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem „submisja", należycie ostemplowane (2,20 zł.), należy składać do Nadleśnictwa do dnia **30. listopada 1926 r.** przed poł. godz. 11-tej, poczem nastąpi otwarcie ofert. Oferty winny zawierać cenę za 1 m³ w liczbach i słowach, w złotych i pełnych dziesiętnych złotego, za każdy los osobno, pozatem oświadczenie oferenta, że warunki sprzedaży są mu znane i że się im poddaję bez zastrzeżeń.

Zatwierdzenie ofert zastrzega się Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Słownik Leśniczy

I. Część: (5

polsko-niemiecko-francusko-angielska.

Cena zasadnicza 4 złote.

II. Część:

francusko-polska, angielsko-polska, niemiecko-polska.

Cena zasadnicza 6 złotych.

Przyjmuje zamówienia:

Administracja Rynku Drzewnego

Poznań, W. Garbary 20.

W razie zmiany mnożnika Związku Wydawn. Polsk. zastrzega się zmianę ceny

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Nadleśnictwo Państwowe Łąkorz st. kol. Lipinki

Submisja na drewno użytkowe z zrębów roku gosp. 1927. 1040

Los	Leśnictwo	Oddział i poddział	Sosna I kl. (m³)	II kl.	III kl.	IV kl.	Razem	Uwagi
I	Łąkorz	11a	312,41	275,12	67,71	5,88	661,12	8 km. od st. kol. Biskupice 2 km. od spławu
II	„	34b	102,42	116,79	—	—	219,21	7,5 km. od st. kol. Biskupice 3 km. od spławu
III	Wąkop	30	234,06	351,43	—	—	585,49	6,5 km. od st. kol. Biskupice 3 km. od spławu
IV	„	51b	515,10	341,39	77,62	1,63	935,74	5,5 km. od st. kol. Biskupice
V	Skarlin	112a	204,66	501,54	—	—	706,20	4 km. od st. kol. Biskupice
VI	Lipowa-Góra	96a	405,00	440,00	80,00	3,00	928,00	3,5 km. od st. kol. Biskupice
VII	Lekarhy	117	560,00	280,00	—	—	840,00	5 km. od st. kol. Biskupice
VIII	„	179b	409,71	237,16	24,25	2,93	682,17	6 km. od st. kol. Biskupice
IX	Krotoszyny	136	260,00	380,00	90,00	—	730,00	3,5 km. od st. kol. Biskupice
X	„	139	310,58	472,46	114,52	—	897,56	3 km. od st. kol. Biskupice

Oferty należycie ostemplowane i zalakowane z napisem „Submisja“ należy nadesłać do dnia **30. listopada b. r.** w którym to dniu o godz. 11-tej nastąpi otwarcie ofert w obecności ew. przybyłych oferentów. Oferty winny zawierać cenę w cyfrach i słowach za każdy los w złotych i dziesiątkach złotego oraz oświadczenie, że oferentowi znane są warunki sprzedaży i że takowym bez zastrzeżeń się poddaje. Nadleśnictwo zastrzega sobie różnice masy, podanej w losie VI, VII i IX, którą to ustali się po ukończeniu wyróbki dn. 29. XI. b. r. Za jakość drewna nie odpowiada się. Zatwierdzenie ofert zastrzega się Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Nadleśniczy Lasów Państwowych.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE. (1041

Nadleśnictwo Państwowe Dąbrowa

poczta Jeżewo, Starostwo Świecie

sprzeda przez submisję następ. drewno użytkowe z roku gosp. 1925/26 i 1926/27.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział i poddział	Sztuk	KLASA I. (m³)	II.	III.	IV.	Razem	Odległość od stacji kolejowej klm.	Uwagi
	A. Dłużyce z roku gospodarczego 1925/26.									
1	Dąbrowa	43	96	145,61	54,15	2,96	0,42	203,14	Czersk św. 2	Okorowane
2	Bursztynowo	126	254	—	—	32,80	68,31	101,11	Kwiatki 5	„
3	„	125a	848	—	10,98	145,70	212,10	368,78	„ 5	„
4	Borsukowo	160	440	124,15	341,30	91,90	12,20	569,55	„ 5	
5	„	174a	201	50,68	116,98	63,76	3,96	235 38	„ 6	
6	„	175	1036	431,91	726,28	232,64	22,58	1414,11	„ 6	
7	„	177b	139	118,32	108,26	11,73	2,58	240,89	„ 6	
8	„	178a	1072	111,10	397,95	338,46	101,85	949,36	„ 6	
9	„	181	1050	206,38	797,55	277,09	18,44	1299,46	„ 6	
	B. Kopalniaki z roku gospodarczego 1925/26.									
0	Dąbrowa	9, 14, 24, 23, 34	1207					221,61	Jeżewo 2—3	Częściowo magazyn.
11	Czersk	223	1735					195,41	Czersk św. 1	Magazynow.
12	Kwiatki	153	89					16,43	Kwiatki 1	
13	Bursztynowo	126	1876					322,67	„ 5	
14	„	125a	5634					976,92	„ 5	
15	Borsukowo	180ab, 191, 160, 178a	1412					303,04	„ 5—7	
16	„	177b	4008					494,62	„ 6	
	C. Dłużyce z roku gospodarczego 1926/27.									
17	Dąbrowa	21	321	205,68	238,49	50,25	7,10	501,52	Jeżewo 2	
18	„	22, 32	199	128,16	150,00	27,49	3,73	309,38	„ 2—3	
19	Kwiatki	128b, 188	1406	13,77	128,05	362,61	268,89	773,32	Kwiatki 1—4	
20	„	132	2778	48,58	750,03	917,06	340,11	2055,78	„ 4	
	D. Kopalniaki z roku gosparczego 1926/27.									
21	Czersk	234a	3461					457,49	Czersk św. 2	Magazynow.
22	„	226	2071					274,26	„ 2	„
23	Kwiatki	128b, 132, 188	1990					412,95	Kwiatki 1—4	Częściowo magazyn.

Pisemne oferty, należycie ostemplowane, w zalakowanych kopertach z napisem „Submisja“, winny być nadesłane do dnia **6. grudnia 1926 r.** do godz. 12³⁰, poczem nastąpi otwarcie ofert w kancelarji Nadleśnictwa. W ofercie należy podać cenę przeciętną za 1 m³ dłużyc wszystkich klas wzgl. za 1 m³ kopalniaków każdego losu w złotych i dziesiątkach złotego, w cyfrach i słowach, wraz z oświadczeniem, że oferentowi znane są warunki sprzedaży drewna w lasach państwowych i że poddaje się takowym bez zastrzeżeń. Ubiegający się o kredyt winny to zaznaczyć w ofercie. Nadleśnictwo zastrzega sobie różnice w masie i za jakość drewna nie odpowiada. Koszta korowania wzgl. magazynowania drewna ponosi kupujący. Zatwierdzenie ofert zastrzega się dla Dyekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.